

המביא גם פרק שני גיטין

ב.

עין משפט נר מצוה

בז א מ"י פ"א מהלכות גירושין הל' ג ופ"ג שם הלכה טו סמג לעין ג טושי"ע אה"ע סי' קל"א סעיף א:

בז ב מ"י פ"ג מהל' גירושין הלכה ד סמג שם טושי"ע שם סעיף טו:

ג ג מ"י פ"א מהל' תפילין הלכה טו סמג לעין ג טושי"ע י"ד י"ד רעו סעיף ב:

ג ד מ"י פ"ד מהל' גירושין הלכה ב סמג לעין ג טושי"ע אה"ע י"ב קמ סעיף א:

ג ה ו מ"י שם הל' ו סמג שם טושי"ע אה"ע סי' קכ"ט פ"ד סעיף ד:

ג ו מ"י פ"ט מהל' גירושין הלכה ב סמג לעין ג טושי"ע אה"ע סי' קכ"ט פ"ד סעיף ד:

ג ז מ"י פ"ט מהל' גירושין הלכה ב סמג לעין ג טושי"ע אה"ע סי' קכ"ט פ"ד סעיף ד:

לעזי רש"י

ברוש"י ד"ר רמב"ם קרי"ן. מטבעה.

מוסף רש"י

וטעה ולא הטיל בו דלת. ומנא שם סמג דכתיב אצל שלל לשמו הוא (לקמן טו) ומנא שם נכתב מקומות אצל לא צטורה (שבת קכ"ד). מעביר עליו קולמוס. לשמו (לקמן טו) לכותב שם על כל חתימותיו כאלו הוא כותב (שבת קכ"ד). וקלסרה. יפה אמרת (לקמן טו).

פסקי ר"ד

שלאו מתם כתבו על איסורי הנאה כשר פי' דהא כתיב ונתן בידה על נתינת הגט מיירי ולא דליתוב לה מיירי דשתי הוא: ת"ר ונתן ולא וחקק למימרא דחקיקה לאו כתיבה היא ורמינהו עבד שיצא בכתב שעי' טבלא ופנקס יצא לחירות אבל לא בכתב שעי' כפיח ואגדרכתן פי' שחקק בסכין הגט ע"ג טבלא או ע"ג פנקס שהם מלאים שעה וחקיקין עליהם בטת בזול זו היא חשובה כתיבה אבל מה שרוקמין במחט ע"ג כיפה שהיא כמין כובע של צמר על ראש הנשים ואגדרכתי מין תכשיט הוא ורוקמין אותו במחט ורקמת המחט לא חשיבה כתיבה לפי שאין האותיות קבועות אלא תחובות ובעי' כתב קבוע על הדבר שהוא מנרש בו אמר עולא אמר ר' אלעזר לא קשיא הא דחק קורות הא דחק ירדות פי' הא דחק קורות של אבותיו וצדיקה וירדותה האותיות בלוחות אינו כתב לפי שלא צייר את האותיות ולא חקק [אלא] סביבותיו והעין נשאר כמות שהיה ונמצאו האותיות בלוחות מאיליהן והא דחק ירדותיהן האותיות בלוחות מאיליהן ונשארין שחקיקין בטבלא והוה חשובה כתב וגופי האותיות קורא ירדות:

אי משום כריתות דאית בה הא בעינן וכתב זה לשמה וליבא. מימיה דלעזין מגילת קוטה משמע צפ"ק דעירובין (דף יג.) דמוחקין לה מן התורה אפי' למאן דבעי כתיבה לשמה דקאמר רב פפא דלמ"ד אין מגילתה כשרה להשקות בה קוטה אחרת תורה דסתמא כתיבה הי"ע דמוחקין וי"ל

לרז יוסף דשמעתיך לא קצר לה כקצר כוונתה א"כ קצר כאידך מנא דקצר אין מוחקין לה מן התורה וכמתני' דצפ"ק כל הגט (לקמן דף כו.) למגן הכותב טופסי גיטין לרזיך שניח מקום האיש כו' ודייק מהתם ברש"י מס' זבחים (דף כ"ג:) דסתמא פסול וכ"ש ספר תורה דלא איכתוב לשם גירושין כלל ועוד נראה דאפי' מאן דמכשיר במגילת קוטה למחוק מן התורה אפי' דבעי לשמה מודה לעזין גט דפסול דעירובין צפ"ק (דף יג.) משמע דכולהו מנאי מודו דנהגן דפרק כל הגט דחשיבי

במגילת קוטה למחוק מן התורה אפי' דבעי לשמה מודה לעזין גט דפסול דעירובין צפ"ק (דף יג.) משמע דכולהו מנאי מודו דנהגן דפרק כל הגט דחשיבי שלא לשמה מדפריך התם ולית ליה לרז אחא בר יאשיה כתב לגרש את אשתו ומלך כו' ובמגילת קוטה סתמא כשר משום דסתמא שאלו לעכותו כמפ"ד וסתמא ניחא ליה אצל גבי גט צעל סתמא לא ניחא ליה אפי' דפריך ממתני' דגט ארזי אחא בר יאשיה דאיידי

במגילת קוטה לעזין שלא לשמה לא משמע ליה לחלק: **הא** בעינן שמו ושמה. אפי' דמתני' דפרק הורק (לקמן דף פ.) דשינה שמו ושמה מוקמין לה דהאי הולד ממזר כרזי מאירי משמע דלרזנן לא הוי צנינה שמו אלא פסולא דרזנן ומדנקט שניה ולא נקט לא כתבו כלל משמע דצלא כלל כלל כשר אפי' מדרזנן הא ליתא דעל כרחק לא כתבו כלל לר"מ פסול מה"מ דהא צעין שיהא מוכיח מתוכו שהוא מגרש את אשתו וצלא כתבו כלל אין מוכיח אלא אומר ר"י דלא מיירי צנינה שמו ממש דא"כ הוה ליה למינקט לא כתבו כלל דפסול לרזי מאירי דמתני' ר' מאיר דלאמרני' התם דהוי רבנא טפי אלא שניה שמו היינו¹ שכחש על דגליל ציהודה והשמה קאמר הכא שפיר הא צעין שמו ושמה וליכא

[וכ"ש] דצלא כתבו כלל הוא דפסול: **ד"ר** נתינת גט הוא. וכן שפך איש נעלו ונתן לרעהו (רות ד) לא צעין שיה פרוטה אפי' דמתני' ונתן וכן גבי תרומה וטעם אחת פטורת את הכרי אפי' דמתני' דבבב (י"ב) תמן לו ובמתנות דס מנאט ובמתנות צהונות אין צו

שיעור והא דלאמר אצל שאלו צפ"ק כל שעה (פסחים דף ל"ג:) דזר שאכל תרומה לא מיחייב בפחות משום פרוטה משום דמתני' (ויקרא כב) ונתן לכהן וגו' ואין נמינה בפחות משום פרוטה היינו משום דתשלומי תרומה ילפינן מתשלומי מעילה דתרווייהו תשלומי קדש מיקרו וגמרי דחטו חטו מהדדי ולמאן דבעי בכריתות (דף ו' ו') ואשר יתן ממנו על זר שמהא נמינה כצויה היינו משום דסיכה היא ופסקה בלשון נמינה לאפוקי ממשמעות דסיכה קאמי דמשמע כל שהו ורזיך ורזיך מנינה משונה כמו ונתן לכהן את הקדש (ויקרא כב) דהוי כצויה לרזנן דאצל שאלו וכן לא יתן עליה לצונה דבפרק כל המנחות (דף ט"ז) מלרזיך כצויה היינו משום דשני מלשון שימה דאתחיל בה לא ישיש עליה שמן או משום דומיא דהקטרות לצונה צחוק דהויא נמי הקטרות איסור דהוי כצויה: **משמיה** דרבי וקאסוה אלא היבבא בוותיה. פי' בקונטרס מדטרח עלה דלקלסוה וצפ"ק מי שאחזו (לקמן דף ע"ו.)

לא יתכן לפרש כן דקאמר נפק רזי חייא דרשה משמיה רזי וקלסוה משמיה רזי ולא קלסוה אלמא לית הלכתא כוונתה ואומר ר"מ דהכא דייק מדקלסוה כי אמר משמיה רזי וליפנין נמי לא קלסוה כי אמר משמיה דחיד מעיקרא² ולקמן אפיכא³: **למימרא** דחקיקה לאו כתיבה היא. הוה מלי לאקשווי מלוחות דמתני' צהו כתיבה כמנה קרתי והיה כתבם חקוק כדמתני' (שמות ל) חרות על הלוחות' אלא דניחא ליה למיפרך מגט אגט:

כריתוס דאיש צה. שכתובה צה פרתה וכתב לה ספר כריתות: **לה** לשמה: **יב** וזוהו לספרא. לכמוז אותה פרתה לשם גירושיה: **הא** בעינן שינה שמו ושמה. דמתן לקמן (דף פ.) דפסול אלמא לרזיך לכמוז שמו ושמה. ואית דלא גרסי שינה ומאן דגרסי ליה משום מתני' דלקמן ואגב גרר' גרסי ליה: **מאי קמ"ל**

כל הני פשיטא לן דפרשה שכתובה אינה גט: עליו קולמוס. על כל אות ואות: **ונמכוין לכמוז** יודעה. שהיה טועה וסבור שהוא לרזיך לכמוז יהודה: **וטעה** ולא הטיל בו דלת. הרי השם כתוב אלא שהוא שלל לשמו: **ואתוהו**. התנהג לפניו במנאות: **אי** כי כשנה ליה. נותנת שר' הסופר כדאמרין בגמרא דגט פשעו (צ"ג דף קס"ט). משום תקנת עגונות: **אקנויי** אקנו ליה רזנן. ההוא זוחא מדדה והוי כמאן דיהיב ליה אינהו דהפקר צ"ד הפקר: **ונקן**. צר נמינה שיהא שיה פרוטה: **העלה** של זית. שאינו שיה כלום: **דחזי לאיצטרופי**. עס עלין הרבה לשכזו עליהן או למאלל בהמה ואפי' דלא שיה פרוטה. אצל איסורי הנאה לא: **ולא קלסוה**. משום דלאמר לה משמא דחידל'ה: **דרשה**. זימנא אחריתי משמיה דרזי' כי היכי דליקבלוה מנייה: **אלמא**. מדטרח כולי האי דליקבלוה אלמא הלכתא כוונתה: **חקק**. צטבלא בסכין: **עז** שאלו. לחירות: **ככתב** שחקק על גבי עגלה: **דף** ופינקס. עיין אותן של סוחרים שחוקקים עליהן צעט: **ולא ככתב שעל גבי יופה**. עיין כובע של אמר ונותנות הנשים תחת לעיף קישוריהן כדאמרין בצמה אשה יואה (שבת דף ע"ו): **אנדוכפתי**. תכשיט ורוקמין עליו זרות צמחט עיין צרוצד'ר צלע"ז ואם רקמו עליהן אומיות הגט אינו כתב לפי שאינו כתוב וקצוע אלא מוטל על הצגד וצ' ראשו תחובים: **הא דחק סונוס**. של אומיות וצדיקה והאומיות צולטות אינו כתב לפי שלא צייר את האומיות אלא חקק סביבותיהם והעץ נשאר כמו שהיה דפוס האומיות מאיליו: **הא דחק ירכוסין**. של אומיות דהיינו הן ממש שיטקע ככתב זו היא כמניה: **לא היה ככתב**. של ציץ שוקע אלא צולט לצורות של דינרי זהב: **והא דינרי זהב סונוס הוא**. דקא סלקא דעמיה כשהוא מנה צקורנס חותם המטבע על הדינר תוכות וסביבות זורת החותם שהיא שוקעת והם מלאים דוחקין את תוכו וסביבות זורת הדינר וכנגד שקיעת רושם החותם אין הדינר על זהב דחק

ומאליה הזורה עומדת במקומה וגבי ציץ כתיב (שמות ל) מכתב פתוחי חותם אלמא כתיבה היא: ואילו **הא ירכוס**. שהיה הציץ דק כעין טס וזר האומיות מעבר האחד דוחק ירכוסיהן והן צולטות מעבר השני כמו שמציינים כסף וזהב העשוי ליקבע ככלי עץ ששתיים צהם יין: **רושמה**. חותם המטבע שקורין קויי"ץ: **דוחקין** מכותות המכות והסביבות של זורתו שהיא שוקעת חורצין דוחקין מכותות וסביבות מניה לצורת הדינר עד שעומדת זורת הדינר צולטת כמו שהיה ונפקא מניה שחם חקק את הגט צחותם וכתבו על גבי טס לא הוי כתב דתוכות הוא: **או נכופי מניף**. זורת החותם שהיא שוקעת כשחכותיה הזורה ונמתח מתוך דוחקין ונכנס לתוך הזורה ולא ממילא הן אלא ע"י מכת הקורנס הזורה עממה נמתח לתוך פלוגי ככתב צדיים:

תורה אור השלם

1. כי יחא איש אשה ובעלה ויהא אם לא תמצא תן בעיניו כי יצא בה ערות דבר וכתב לה ספר בריתו ונתן בקידה ושלקחה מבימה:

2. עין חקירת ויהא ילי לישועה זה אלי ואגידה אליה אבי וארוממה: שמות טו ב

גליון הש"ס

גמ' איימא משום דבתי וכתב. עי' לקמן דף כ"ב ע"כ תמיה והא לאו: תוס' ד"ה דילמא וכו' וכו' גבי תרומה. עי' שבת דף כ"ה ע"כ תמיה תמן לו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' התם אלא דבעניה זה א"ל:

הגהות הגר"א

[א] גמ' הא צעין שמו ושמה וליכא כו' ל"ל:

מוסף תוספות

א. דרב פפא. מוס' עינינו י. ד"ה א"ל. ב. אם יכתוב שום אדם לשמה שלא ברשותו. ט. ג. דאמר כל המשהה מטבע שטבעו חתמים בגיטין הולד ממזר. מוס' ה"ל"ט. ד. דהא"ה אדתי פסולין בשניה ליתנינהו בלא כתיבה כלל וכי' היכא דשניה. מוס' ה"ל"ט. ה. דשינה שמו דקתני במתני' דהורוק. מוס' ה"ל"ט. ו. עיין בשנינו בראשונה היה משה שמו ושמה. דאמר ר"י שירי גמור. דאין כנון שיש לו שני שמות אחד ביהודה ואחד בגליל. מוס' ה"ל"ט. ו. ש"מ דהלכתא הכי. מוס' ה"ל"ט. ח. משום דרשמי דרביס בלוגי עלי' אמר דרבי אמרה ורבנן פליגי עליה דאין הלכה כרבי מחבירי. וכשאמרה משמיה רביס לא קלסוה משום שאין הליכה כן. מוס' ה"ל"ט. י. ואמר מ"ם וסמ"ך של לחות בסג היו עומדין. מוס' ה"ל"ט.